

Szerkesztőség:

Petőfi-utca 1. szám II. emelet

Bérmentetlen leveleket csak ismert
kéztől fogadunk el.

Kéziratokat vissza nem küldünk.

Kiadóhivatal:

Petőfi-utca 1. sz. (Ungerleider Albert
könyvnyomdájában)

Küldetések díjazása szerint.

Egyes szám 5 kr., átlap- és vasár-
nap utáni szám 3 kr.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Megjelenik hétfőn és csütörtökön.

Előfizetési árak:

Helyben bérletre bérletre.

Egyes évre	12 frt
Fél évre	6 frt
Nyolc évre	3 frt
Egy hónapra	1 frt

Videkre postán küldve:

Egyes évre	14 frt — kr.
Fél évre	7 frt — kr.
Nyolc évre	3 frt 50 kr.
Egy hónapra	1 frt 20 kr.

Hirdetéseket helyben ártatunk.

Százalékot nem adunk.

A bécsi és római találkozás.

Arad asept. 11.

Most már végleg meg van állapítva, hogy Vilmos császár látogatása a szövetséges bécsi udvarnál a jövő hó első napjaiban fog megtörténni s hogy Rómába, a másik szövetséges barátához, Bécsből lesz az indulás. Bismarck és Kalnoky még szeptember hó folyamán tartják évente szokásos találkozásukat; nem azért, mintha valami különös közlendőjük lenne egymással, vagy éppen szükséges voltát éreznék annak, hogy a hű barátság és szolgálatkészség érzelmeinek zavartalan fennállásáról egymást kölcsönösen biztosítsák s a hármass szövetség épségben létének külső ki nyilatkoztatási szertartást szenteljenek. A hármass szövetsége nem rövid évekre kötött s nem ingató, változókéony alapon. Még teljes négy évig tart a szövetség feltétlen érvényessége s annak alapja szilárd, határozott, tisztán s értelmében körülírt. Kétség és kétféle értelmezés nem merülhet fel: a szövetség feltétlenül d e f e n z i v, a szövetséges hatalmak támadó háborúban nem kötelek egymást támogatni, de azonnal bekövetkezik a kazus fedoris, a mint a szövetséges valamely ellenség által megtámadtat, vagy — bármely körülmények közt — területét idegen hadierő szállja meg. — Ezt újból bizonyítani éppen nincs ok s ha a két vezető államférfi mégis találkozni akar V i l m o s császár bécsi és római utazása előtt, úgy a találkozást mint valami folyó ügyet abszolváljuk; melyet elintéztünk, mert

ast elintézni kell, a nélkül azonban, hogy az elintézés tényéhez valami különös jelentőséget kellene fűzni.

A császári utazás most már mégis szárazföldön fog megtörténni s nem a tengeren. Sokféle ok bírta rá a császárt, hogy kedvező tervétől, a földközi tengert egy hatalmas német flotta élén beutazni, egyelőre elálljon. Mindemellett fentartotta magának O Felsége, hogy a hajóját maga után küldeti. Így, ha II. Vilmos az utolsó órában meg nem változtatja tervét, meglehetősen bizonyos, hogy a német császár vasuton érkezik Olaszországba, Umberto király valószínűleg Milanoig eléje utazik s onnan kíséri drága vendégét a római Quirinalba.

El van határozva, hogy a megérkezés Rómában kora reggel lesz, hogy így a látogatás a Szt.-Atyánál, melyet Vilmos császár a német nagykövetség épületéből tesz meg, még ugyanazon nap folyamán megtörténhessen. A császár rendkívül ügyel arra, hogy XIII. Leó szászcsereptilitását semmi módon meg ne sértse s tekintetben szívélyes előzékenységre talál királyi barátságát, Umbertoval. Mindeure névze a legújabb tosebb összeegyeztetés történt, nehogy etiquette hiba forduljon elő s árnyat vessen a történelmi esemény fényére.

Vilmos császárnak XIII. Leó és I. Umberto közt leendő valamely »közbenjárás«-ról szó sem lehet, — találkozni fognak ők ketten egymással, mint Olaszország fennállása megegyezéseket feltétlenül megkívánja: ez idő szerint

Olaszország virágozhatik úgy is, habár király és pápa mindegyik a saját, a másikéval ellentétes érdekét követi.

Tisza Kálmán kormányelnök e hó 13-án (csütörtökön) érkezik vissza Ostendéből Budapestre.

Külföld.

A helyzethez. Mint a masszovai kérdésben G o b l e t jegyzékére Crispi, úgy adta meg a választ a francia kormunkügyi miniszter napmai dísekvő beszédére, az olasz-francia kereskedelmi szerződésre vonatkozólag. E t t e n a olasz államtitkár. A francia miniszter Olaszországot okolta a szerződés felbontásáért s azzal kérkedett, hogy Franciaország éppen nem bunsul az így beállt helyzet felett, melynek hátrányait nem érzí. E t t e n a ezzel szemben választói előtt kifejté, hogy a kereskedelmi szerződés felbontásáért senki más, mint csak Franciaországot terbeli a felelősség, a hogy Olaszországnak sinos oka bántódni a történet felett, mert mióta az általános vámtarifa van érvényben, a behozatal Olaszországba nem kevesebb, mint 142 millióval csökkent. Azt az államtitkár nem mondta, de önként következik, hogy ez olasz behozatali csökkenésből egy jó téz Franciaországra esik, melynek kivétel Olaszországba ugyanolyan arányban apadt. Úres dísekvés tehát francia részről az, mintia Franciaország nem érezné az Olaszországgal való mai kereskedelmi viszonyok hátrányait. Egyébíránt az ilyen cselekedetek rekriminációk és erősködések mindeite inkább alkalmassak, mint arra, hogy az olasz-francia nemzetközi viszonyokat barátságosabbakká tegyék. — Annál barátságosabb alkot öltene a b o l g a r s z e r b v i s z o n y o k, melyekben eddig bizonyos tartózkodás volt észlelhető. A szófiai szerb ügyvivő, D a n i c s a részt vett a bolgár udvari balon, a mi nagyon lekötelezte K o b u r g Ferdinándot, ki azt, mint a táviró jelenti, azzal vizionozta, hogy látogatást tett Danicnál. Megindulnak a szerb-bolgár kereskedelmi szerződési tárgyalások is, melyekre a bolgár megbízott Belgradba utazott.

Legújabb posta.

— A oszár mint a háboru előkészítője. Pétervárt kikerülő uton jön a híre, hogy a oszár J e l i z a b e t g r a d b a n üd. vözlve, a papság élén megjelent N i k a n o v é r e k u t a l t a r r a, hogy a császár, mint két év előtt a fekete-tengeri flotta jubileumkor a tengerparton, most Jelizabet grad tölgyes mezőin is asért jelent meg hogy egy nagy művet hajtsón végre. Azután szó szerint így folytatta: »Amott is, mint itt, a h a r c o m u v e i t k é s s i t e d e l e z. Amott a tengeren, itt a szárazon való harcot. mind a kettőt a haza védelmére. Előzetesünk mindenesetre a béke, a a z é l e t v é g z e t e s t ö r v é n y i s z e r i n t a h a b o r u k i k e r ü l h e t l e n e s z k ö z e a b é k e m e g s z e r z é s é n e k. Istentől áldott eszköz, ha az igazság érdekében használatiik. A háboru való szakadatlan készülődés súlyos, de kiküldhetetlen uralkodói kötelesség. melyet nekik maga a mindelek nralokozta helyez vállalkira.

Bismarck lapja az orosz lapoknak. A Nordd. Allg. Ztg. felhivatalos, sugalmazott cikke védelmezi a német sajtót az orosz lapok támadásai ellen, melyek gyűlölködést és »Milantériát« vetnek a szemre. Natalia királyné ellenében. A Norddeutsche így szól: Az erőteljes politikának mentnek kell lenni minden érzélgéstől. Natalia királyné nyíltan és nyilvánosan mindig Németország ellenségének vallotta magát és valahányszor Németországot baj vagy szűgyen érte, leplezetlenül fejezte ki örömet és Milán király képtelen volt őt tekintetben is megfélemezni. A politika nem ismer nemi különbséget. Eugénia császárné a legszebb és legszeretetre méltóbb hölgyek egyike volt, de hazaárulás lett volna ezen előnynek befolyást engedni Német és Poroszország politikájára.

— Az angol trónörökös Bécsben. Az osztrák fővárosból jelentik e hó 10-dikéről. A király 6 felsége ma délelőtt 11 órakor meglátogatta a w a l e s i h e r c e g e t, k i n e l k é s z b b e g y e n y e d 1 ó r a k o r R u d o l f trónörökös tett félórás látogatást. Röviddel 1 óra előtt a w a l e s i h e r c e g e z osztrák-magyar buszszázrednek ezredesi egyenruhájában, melyet a Szent-István rend nagykeresztje díszített, a Burgba hajtatott, hogy közönséget mondjon király 6 felségének ezredtulajdonosa történt kinevezetéseért. A herceg háromnegyed óra hosszáig időzött 6 felségénél, mire Rud o l f trónörökösét tett viszontlátogatást. Délután 2 órakor a herceg P a g e t a n g o l n a g y k ö v e t n é l v i l l a s r e g g e l i z e t t é s n é g y ó r a k o r E l l i s k i s e r t e t e b e n, háromnegyed óra hosszáig látogatást tett K á l n o k y grófnál a külügyminisztérium palotájában. A w a l e s i h e r c e g h o l n a p e s t e 9 ó r a k o r k i r á l y 6 f e l s e g e v a l b e l o v á r h a d g a k o r l a t o r a o n n a n s z i n t e n 6 f e l s e g e v e l, G ö d ö l l ő r e u t a z i k.

— Albrecht főhg. Németországban. A »Köln. Ztg.« vezércikkében melegen üdvözi A l b r e c h t főherceget és hangsúlyozza ennek fényes katonai multját és a német hadsereghez való tartozását. A főherceg fogadtatása Berlinben méltó lesz egy dísekvő koszorúza hadvezérhez. Vilmos császár a főherceg díszszolgálattevőjéül Haenisch, a tizenötödik hadtest lovasági parancsnokát és Bulow őrnagyot rendelte ki.

— Orosz gyanúsítás Anglia ellen. A »Norvje Vramja«, mint hivatalos vizsgálat által megállapított tényt említi, hogy Sir Drummond-Wolf egy Archinov nevű kozáknak 16,000 fontot fizetett ki, hogy az orosz K a u k á z s u s b a n l a g a d á s t s z i t s o n.

Az „ARADI KÖZLÖNY“ tárcája.

(Szeptember 12.)

Ne nézzünk sokat a tükörbe.

Nagy dolog, különösen a szép nemtől, hogy önmegtagadást kívánni, s valószínűnek is tartjuk, hogy olvasóink szelbik fele nem éppen hiszolg jelszókkal fogja észbeli tehetőségüket illetni: de az egészséget oly drága kincsenek tartjuk még másoknál is, különösen pedig t. olvasóinknál, hogy — bolondnak mondanak.

Pedig nem lesz igazuk. Mert a tükör előtt való sokat állás károsan hat egészségnkre, sőt hogy a legsúlyosabb érvet hozzam fel, károsan hat még — a szépségre is. Ez számos esetben tapasztaltak az orvosok, s többek közt e hatás természetesen okát a delejes erő próbálta meg visszavezetni. Stehr L., ki e tárggyal behatóan foglalkozott, ezeket írja: a higany, mely a tükör felületét képezi, a többi fémek s egyéb testeknél — a platínán kívül — nemcsak nagyobb delejes erővel bír, hanem a környékbeli delejes erőket a legerősebben is vonzza magához. Azon egyénektől, kik gyakran tartózkodnak egy tükör előtt, úgy, mint a higanyval dolgozó munkásoktól, nagyrészt elvonatik delejes erejük. Ez erő pedig az egészséget fontartásáára szolgál, s részleges elvesztésük beteges kinézetet, sőt a testi és lelki erő megfogyatkozását idézi elő.

Másrészt azonban a tükör ellenkező hatást is gyakorolhat, s bizonyos körülmények közt a közelben álló egyénekre a saját delejes erőfőlelősegből annyit ruházhat át, hogy ez egyének halála következik be villamos kislás folytán, gutaütés alakjában.

Ha ugyanis egy nagy helyiségben, hol számos egyén tartózkodik hosszabb időn keresztül, — nagy tükör vannak, akkor azok felülete a higany — Stehr szerint — feltölti nagyrészt azon delejes fluidumot, mely az emberekből kiáramlik s benn gyűlik össze a teremben. Ha hosszabb ideig áll valaki ily tükör előtt, ki van távevve delejes kiáramlásainak, mely különösen akkor, ha már ugys delejes

fluidum van az emberben, vagy ha különösen izgatott állapotban van, halálos következmény lehet.

Közönségesen a tükör kevesebb delejes erővel bír, mint az ember. A mint tehát hosszabb tükör előtt időzés folytán a két test közt létrejön a delejes áram: az embernek erősebb delejes fluidumát a tükör részben elvonja; ha pedig a tükör nagyobb terület mellett sok egyének ugyanegy teremben való tartózkodása folytán nagyobb tömegű ily fluidumot nyel el, akkor a delejes áram e feleslegből átvitetik az emberre.

Petőfi mint a peszimizmus költője.

(Fischer Sándor: „Petőfi élete és műve“. Lipcse, 1898. XXX fejezet.)

A magány Petőfi életszükségletévé vált. A múlt években felette érzékeny volt ugyan minden esemény és érzelme iránt, de öröme vagy bánata csak könnyen elmúló nyomot hagyott kedélyében. Most jobban érsi a sors csapásait s a család és a keserűség fullánkát hagyja benne szívében.

Szellemi életének s kedély világának emez átváltozását az életben s szerelemben szerzett szomorú tapasztalatai s olvasmányai okozták.

Petőfi akkoriban Byront és Schellert olvasa s szellemének mélyebből gunnyal, fájdalommal töltö a széttört kedély. Tulajdonképpén vezéradalokának e költészetnek, mely az »En«-t emelte a világ egyetem központjára, Lord Byron tartják. Az ő hőse is önmaga volt. Ő volt Manfred, a gondolkodó, ki örült isten, világ s embergyűlöletében az emberi lét semmisége felett törő fejt, de Don Juan is volt, a kinek a nők lábainál heverték, ki életét vad gyönyörök közepette végezte be.

Szedüllet fogta el az ily lelkeket, mindannyia így akart élni, így szeretni, így költöni. A szük nyaraspolgári élet kiáltó ellentétben állott a gondolatok merész rőptével, a világűbödítő tettegyekkel, az élvezeteknek korlátlan sóhajtozásával. S az akarat és képesség közötti ellentét, a valószággal való emez elégedetlenség nemzette a világfájdalom ragályát. Szétszórtan erővel támad meg e költészet mindent, minek az ember előtt magas fenségekben kell állnia, s lábait alá tapodja.

A kétségbeesés e költésze nyugaton és keleten, éjszaktól délig megszerzte magának tanítványait. Minden nyelven, minden irodalomban elmondták azt, a mire Byron találta meg legelőször a legmerészebb, leg-

kölöszerűbb s legrettentetlenebb kifejezési módot. Így Musset Franciaországban, Leopardi Olaszországban, Puskin és Lermontov Muszkaországban, s Heine Németországban.

A világfájdalom ragályos kórja Petőfi testét is át-meg átjárta, s hatalmasan megáráta egész belvilágát. A lelkesltség előbbi talcsapongása elernyesztő pesszimizmussá lőn. Ha megtalálta az önm ujongó szavát, most a fájdalom vérző kiáltása sem maradt tiltott előtté.

Az élet rosszul vette meg a feje alját. A lét trómpoharát fenekéig kiirtette, s most még az őrlőngő fájdalom is hozzá szedgőtt élettérrel. Miért ör miunde eugem? Kérdi. Kétegy fogja el az i z a z, szép, jó győztes ereje fölől, s e kétegy dérként rakódik tea minden egyes gondolatára.

Bárhová is néz — saját szívába, az életbe, a történelembe s népére, mindenütt fogyni látja a fényt, sejtja a virágban a férget, ütsza ég kéjén a kőlelő éjét. Le nem győzhető sóvárgás lép meg, hogy a nap fényéről a legmélyebb árnyékba pillantson, szíve mélysegeit igyekszik kiűrkézni s örületes merészséggel kopogtat az örökkévalóság zárt kapuin.

Ugyanazon hangulatkak jutott hatalma, fokozottabb mértékben, a melynek már a »Felhőkben« is költői kifejezést adott.

Fejldésének bizonyos korszakában minden nagy költő megragad e a hangulat mely Petőfit egy félernél tovább tartotta bilincseiben s melynek befolyása e korszakbeli költészenyén viszatükröződik.

Az életől és halálról, Istentől, temetéről s a tulvilágról gondolkozik és bölcselg, s ennél fogva a költészenyeket metafizikus lyrának lehetne nevezni.

Kain, Manfred s a Mab királynő szelme kiért költészenyekben. E hangulat már régebben megtámadta Petőfit, mert az »Utolsó ember« sz. költészenye 1845. évszámot viseli.

E költészenben a halál hatalmas színekkel van al fresco festve, hasonlóan a halál diadalához, Ozeagne képen a pi-sai Camp o Santon.

Az ég s a sir, a melyben az óriási koporsó, a világ nyugszik. A sir faklyája a nap, melynek lankadt sugarai az éj sötétjét fék piros fényvel világítják meg. Szörnyű osand mindenfelé, s a testeket őrlő férgek ragása hallezik. Minden, mi emberi volt, bűn, éreng, gyöngétség eltemetve fekszik a komor sírboltzatban. Minden alszik, a szemek lehunyvák, a szívek megmerevedtek. Csak egy élő van, az utolsó ember! A költő virraszt a sir iszonyatát s a korszakban.

Világosságot öntött költészenyén Petőfi az ember rendeltetéséről, s az élet rejtélyéről beszél. Itt lehet felismerni, hogy

milyen mélyreható gondolatai voltak Petőfi-nek, mennyire foglalkoztatta őt is az a gondolat, a mely Shakespeare Hamletjében, Danta Divina Comedijában, Göthe Faustjában, s Byron Manfredjában oly művészi kifejezést nyert.

A költő belátja, hogy az emberi ész haszaltalan törekedik a lét rejtélyét kikutatni. Oh, — mondó — szólítja meg az értelmet, mely az emberi élet vezérfonalaként viaskodik, mondó mi vagyok, s mi végre vagyok? Onán magáról szűltet ki az ember, mert önmagában egy világ, vagy csak egy seme amaz óriási létezők, a melynek emberiség a neve?

Petőfi felvetette azt a kérdést, a melyre még senki sem tudott feleletet adni. Mi a boldogság? Költészenyében, mely a legmagasabb filozófiaiól duszad, a rendeltetést egészen a peszimizmus szellemében magyarázza meg.

Ambár nem magyar földön fejlődött ki a skeptikus világnevet szelleme. Petőfi, mégis képes volt oly lángelméjűséggel szölkaltatni meg, mely azonnal megsemmisítette a polgári jogot a magyar költészenben. A peszimizmus hangulat leghatalmasabb műve az »Örült« rhapszodia, melyet Petőfi Várad Antal állítása szerint már 1845. őszén érlett magában, de mely csak 1846. tavaszán lőn Szalk-Szent-Mártonban bevégezve.

E költészenben határtalan megvetése nyilatkozik a világnak s az emberiségnek. Ritka őszbangját találjuk benne az alaknak s a tartalomnak. Petőfi keserűsége nem találhatott volna hatalmasabb kifejezést, mint egy örült e magánbeszédében, a jobb alakokat e monolog számára a rhapszodiának.

A szenvedések töredékszerűsége, szakadozottsága, a legellentétebb hangulatok össze-visszasága teljesen megfelel a rhapszodia követelményeinek, s e követelmény már az által is igazolt, mert e gondolatok szerzője egy örült.

Az emberi szellem setét oldala e monologban megrendítő igazsággal van lerajzolva. Az érzelmeit legkülönösebb fajtát szölkaltatja meg Petőfi: őrlőngő dühöt, kárörömet, megveést, undort, irzóaszt, közönyösséget, izzó gyűlöletet, hatalmas pathoszt, meleg lelkesedést s mély fájdalomt. Az emberi érzés egész lépcsőjén jár fel és le.

Szemére vetették Petőfi-nek, hogy az »Örült« nem költészen, mert sehol sem fel-le meg a mérték törvénye követelményeinek. A ki ezt állítja, csak azt bizonyítja vele, hogy nem fogta fel e rhapszodia valódi lényét. Nem volt-e e nevetéses, ha a költő, egy örült érzelmeitűrését, a ki személyében a határtalanságot, a vihart s a ohaost testesíti meg, szép, csodás törvényes, mértéket s titezt: asorosan betartó alakba kényszerítette volna bele?

Vajjon önthető-e e vad pathosz kifogástalan versalakba s hibátlan rimekbe. Petőfi-nek okvetlenül vagy úgy kelle tárgyát kidolgoznia, a mint tette, vagy elejténie.

Az egyetlen alak, a melyre félig figyelm van fordítva, az alak önkénti költészeny, ben a strofikus alak. A gondolat sorozatok végén ismétlődő gunykacaj részkeze osztja a költészeny. De itt sem lehet azó bizonyos határozott rendről s a sorok egyenlő számáról a mégis e kaszagsz nyugvó pontul szolgál átmenetül, mely az őszellőggetlen képet, mintegy elválasztva, őszekölő.

E festményben megmutatja a költő, hogy hova vezetheti a gyenge támasztalan embert a komor hangulatba való elmerülés, magát peszimizmusba való beleesés.

Oly lényeket, kik legszertebb érzelmeikben szenvedtek keserű csalódást, megnevezhetlen undor fog el a világ iránt. Tehetetlen dühökben a világ minden tartó oszlopát törekvésük megrázni, s hosszabbabb hadjáratot terveznek minden létező ellen.

Petőfi aligha ismert egy ily örültet, s az, hogy ennek dacára oly eljlesztő igazsággal volt képes megrajzolni az örültet, bizonyíték a költő lelke intuitív hatalmának, mely a soka meg nem történtet oly megkapó hűséggel tudja vázolni. Hiszen a lángelméjűség maga is egy neme az iatéri őrlőngésnek, mely vakon is eltálatja a helyest. Hiszen a költő látás mindig közelebb is áll egy lelki beteg hallucinációjához, mint egy egészséges ember fohikái rendes állapotához.

Petőfi »Örültjében« a tragikus, sőt kétségbeeső világnevet legmagasabb caucára emelkedik, a kifejezésében, a képek s gondolatok őszekötésében, Shakespearei szónoklás magaslataira emelkedik. A fájdalom, a mit szenvedett, a csalódások, a melyek érték, talán igen is gyakran hozták oly hangulatba s tufeszult kedélyű embert, hogy átérzhetette mindazt, a mit Örültjével elmondott.

De Petőfi többé nem egyéni költő. E kaszagszának több költészenyében egyedi fájdalom általános, emberi fájdalommá válik. Muszája eddig teljesen személyes sorával van elfoglalva — most inkább a világ felé fordul, gondolatban gazdagabb léleg, hangját teljes erejében hallatja s szélesben kivit leírásokban tetszeleg magának. Költésza megnyeri mélységében, a mit vesztett naivitásában.

Könnyel szemében, komor fényvel homlokán fordul a kor s nemzete nagy kérdésé felé. Lángoló hazaszeret, rajongás s szabadsáért, keserű fájdalom Magyarországot eddigi sorsa s az egész emberiség eddigi kintőlásai miatt; talcsapongó vagy, kizdeni, meghalni egy jobb jövő felidézéseért: ezek azon hangok, melyek a leghangosabban

tent, ép aszalt, míg a "Jó-ziv" ünnepélyes fényes világlátást vetett a ringó hullámokra. A mint a bécsi hajó megérkezett a kikötő, egyk utasa: a lemergi születésű 21 éves K o h n J o z e f u n e m szállott ki, hanem revolverrel mellette magát. Levetett a hajó, melyben azt írta, hogy megunt az életet és csak azért jött sőtét törvével Buda-pestre, hogy Bécsben lakó szülei ne értesül-jenek azonnal ünnepi ünnepéről. Kéi továbbá, hogy kofferjét adják át itt lakó nagy- batiának. A boldogtalan leányt a Rök- kőházba vitték s az orvosok attól tartanak, hogy a golyó thidejét szerte meg. — A másik esetben még azomorubb a vége. P o m s i c s Imre fővárosi vásárlástul- 24 éves neje: szül. Tóth Ilonka asszony fosz- forlatot ívott s meghalt. Előző nap tá- jratott K a l o s á r a a p a j u k a s f i r e n e k a k érte, hogy utazsának azonnal ide. Vasu- tta azonnal s meg is érkeztek. Az asszony- r a t á r g y a n t a l á l t á k, de csak pár órával ké- sőbb lett nagyon rosszul. Futottak orvosok s ez konstataa a mérgezet. Adott ellen- mérget is; de már késő volt. Az asszony nagy kínok közt meghalt. Mondják, hogy családi viszály keserítte el a végdög.

— Vérengző medve. Mármoros Sziget- ről írják e hó 7-ri: Ismét áldozatul esett egy ember a vidékünkön garázdálkodó med- vének. Ezuttal a szerezéselenséget főleg az áldozat vakmerősége idézte elő. Egy me- terlegény az úgynevezett "Bérez"-ről lejövet Remete közeg felé tartott, midőn észre- veszi, hogy utjában egy hatalmas bikator- nál s rajta egy még hatalmasabb medve tör- zöl. A viaszutasító látványtól nem ij d- meg, sőt vándorbotjával rátámadt a med- vére. Ez azonban egyet mordult, otthagya a bikát s egy pofonosapával lesújtotta a vándorlegényt, kinek azután csak vért szivta ki, s holttestét pedig érintetlenül ott hagyta. Ugy találták meg másnap az em- berek.

— Nem Petőfi. Egyik kolozsvári lap után egy verset közölünk, mint Petőfi eddig kiadatlan és ismeretlen versét. Erre vonat- kozólag L a u k a G u s t á v érdemes veterán írónk a "Pöb. Lapokban" nyilatkozott tesz közzé, melyben ezeket mondja: 38 évvel ezelőtt a következő verszetet írtam s adta ki Nagy Ignác szerkesztő, akkoriban napoként meg- jelenő "Hölgyfutár"-jában:

Ah mily kellemes este.
Mint egy holdvilág.
Mint egy holdvilág.
Mint egy holdvilág.

Nagyad szászországi boldogabb
Mint min boldog én vagyok
Mert nagyadnak a holdvilág.
Már évekkel ére vagyok

Nem tekintet az "Erdélyi Híradó" köz- löjének soha meg nem történt motivumait és a verszetének némi eltorzítását, akkai nagyobb tisztelettel és kegyelettel viseltetem Petőfi emléke iránt, hogy sem az ugyszólván tréfiás semmit halhatatlan nevének engedemnyezsem. A közlő igen le- kötelezve, ha a versre és a vers keletkezé- sére vonatkozó motivumok forrásait megne- vezné. N. Beoskerék, 1888. szeptember hó 6-án. L a u k a G u s t á v.

— Egy magyar lövész diadala. A bécsi lövészünnepen, a oszázdiát (ezt tes- kézzel) E c k e r t István nyerte meg B a j a r ó l. A díjlozatsánnál R u d o l f trónörökös és a valosi herceg a győztest bemutatatták maguknak.

— A szabadkai negyedmillió lopás tettei. A megkerülték. Körülbelül két esztendeje, hogy Szabadkán rendkívül vakmerőséggel ellopott G e i g e s kereskedő Wertheim-szekrényét s azt az utszélen feltörve abból negyedmillió forintba menő összeget ellopott. Pár nap óta Szeged vidékét s Bácsmezőt a mar- tonosi felelősök a Ráday-korszak előtti betyárvilág híres alakjának Csonka Béla s több társának elfogatsa foglalkoztatta. Mint most Szegedről jelentik, ezzel az elfo- gatással a szabadkai nagy lopás tettesei kerültek kézre. Tudósítónk következőket írja:

A Geiger-féle negyed millió szabad- kai lopás ügyében újabb szenzációs for- dulat állott be. K i e m m J u s t i n Szeged kerületi csendő főhadnagy nyomába jutott a tetteseknek, kikből eddig n y o l c z a n v a n n a k f o g v a. Ugyanazon, kiket a szabadkai rendőrség a rablás után azonnal letartóztatott, de a szabadkai törvényszék bizonyított hiány- ban szabadlábra helyezte. A bandából ed- dig fogva vannak F a r a g ó J o z s e f martonosi, M a o z e n k o György szabadkai, V a c s e t i c s Imre sza- badkai lakosok, C s o n k a B á l i n t martonosi felelős, híres lovas betyár a Ráday-korból, ki rablogóiasságért hu- szonkét évi fegyházat kiállott, továbbá T ö r k ö l y V e r a, a Nagy-Kikindán letartóztatott V u c s e t i c s Imre se- retője, K o r h e c z J á n o s petrovszeli rendőrbiztos, M a d a s z k i n és S z k l e n á r o m o r a v i c z á k g a z d á k. A rablás nyomára az vezetett, hogy míg V u c s e t i c s máigben Szabadkán fogva volt, addig Csonka Bálint, Faragó József, Mar- czenko György és Korhcz János rendőrbiz- tosok a nyáron egy éjjel Pusztá-Kulán Vucsetics szeretőjének, Törköly Verának lakásába betörték és a szoba falába b e f a l a z o t t h u s z e z e r f o r i n t o t, a Geiger-féle rablás z a k m á n y n a k e g y r é s z é t e l r a b o l t á k, egyenlően megosz- totva a pénzen. Faragó József eszébeil kettőt L ó w y J a k a b martonosi házál- váltott fel a szeged-csongrádi takarékpénz- társban, honoráriumkép ötszáz forint tart- ván magának belőle, miért most ő is elfo- gatott. C s o n k a B á l i n t szintén há- rom ezrest váltott fel. F a r a g ó m i n d e s t beismerte azzal, hogy a lopott ezreszek a Geiger-féle rablásból valók. A csendőrség kezében oly bünjelők vannak, melyek va- lasztánv teszik, hogy az e l r a b o l t n e g y e d m i l l i o b o l s a z a h a t v a n e z e r f o r i n t m e g t é r ü l. A vizsgálat adataiból a

vizsgálat érdekében egyelőre több nem közölhetők. Feltűnő, hogy az elfogott tette- seket nem az illetékes szabadkai törvény- szék, hanem a zedeki kerületi bíróságra szállították. A további nyomozás nagy erélyvel folyik. A csendőrség az elfogattá- sokról a belügyminiszterhez jelen- tette tett.

— Rövid hírek. Horvát Károly br. vezérprímaphokot maga a herceprímás szentelte fel az ünnep alatt nagy fény és pompa közt. — K e z t h e l y t t a F e s t e t i c h T a s z i l ó gróf kastélyában készültek folynak a valosi herceg fogadására; az angol trón- örökös a jövő héten tesz ott látogatást. — A s a t m á r i p ü s p ö k, M e s z l é n y i G y u l a a múlt héten két napot Máramaros Szigeten töltött, meglátogatta a községeket s min- denkit meggyerme moráorál. — A h a l á l r a i t á l t S z i m o s J á n o s kísérletet tett, hogy a fogházból megszökjék, a falba már jókora lyukat vajt, de észrevették, és S z i m o s o i b i l i n c e r e v e t k, a z u t a n m e g a n e z z e l l á b a z á r t á k. — T ü z v o l t a z o m b o t a b u d a p e s t i L ó n y a y u t e z a b a n, h o l a P r e s s e r f e l e s z t o s z o b t o t g y a l u d t k i s s o k p o r t é k a e l é g e t t, m i g n e m a t t o z l o t k e l f o j t o t t á k a t ü z e t. — O r s z á g o s i p a r o s z o v e t s e g a l a k u l t z o m b o t o n S z e g e d e n, a B e r e s e y G y ö r g y n y g y á r d i s z i j g y á r t ó e l ö k k e t e a l a t t t a r t o t t i p a r o s n a g y g y ű l l e s e n; v a l a s z t o t t á k v e g r e h a j t ó b i z o t t a g o t a h a d s e r e g s z i k s e g e l e t e i n k s z a l l i t t a t a t á r g y b a n i s. — B r a s s ó b o l S z e r e n y i J o z s e f, a "B r a s s ó" s z e r k e z t ő j e, h o s z a b b t a n u l m á n y u t r a i n d u l t a B a l k á n f e l s z e g e t e k e t; f ö k p e a k ö z g a z d a s á g i ü g y e k r e t e r j e s z t i k i f g y e l m e t. U j - T á t r a f ő r e d e n s e p t e m b e r 3 - i g 2329 v e n d ő g v o l t a l e g u t o b b t ö b b e n j á r t á k o t t P o r o s z - S z i l l e i z s o b o l é s O r o s z - L e n g y e l o r - s z á g b o l i s. — L u g o s o n a r o m á n e z i n h á z - a l a p - e g y l e t e h o u t o l o k n a p j a i b a n t a r t j a k ö z g y ű l l e s t, r e n d e z n e k r o m á n m ű k ö d v e l ő i e l o - a d á s t i s. — T u r o c s - S z e n t m á r t o n b a n a p a n s z l a v e z e r k J o z s e f f ö h e r c e g e l l e n i s t ű n t e t t e k a z a l, h o g y n e m v i l á g i t o t t á k k i a b l a k a i t; a k a d t á k a z t á n t u l u z o s t á k, k i k r e n d r e b e v e r t é k a s z i k s e g e l e t t e k t ű n t e t t á b l a k o k a t. — A p é c s i s z ö l b ö r t o k o s o k g y ű l l e s e e l h a t a r o z t a, h o g y a v á r o s, m e g y e é s g a z d a s á g i e g y l e t s e g l y e v e l a m e r i k a i s z ö l b ö r t o l e p l e t e s i t e n e k. — P o p r á d - v ö l g y i v a s u t e p i t ő t e r v e z k i k e r d e l t e k. P o p r á d t o l K é s m á r k o n á t L u b - l o i g; a v a s u t s o k n e p e s é s i p a r o s k l a v a r o s t é r i n t e n e. — J á k o n k i r a b o l t á k a h i r e s ő i t e m p l o m o t s n a g y r e g é s z e t i é r t é k t e m p l o m i s z e r e k e t v i t t e k e l, k ö z t ű k a s z e n t e g - a r t o t i s.

NAGYVILÁG

— Homunkulus. Hamerling Kóbert, az osztrákok e kiváló epikus, nagyobb szatírárt írt korunkra, mely egyoldalúságának dacára a legjobbakk közé tartozik s nem- ben, sőt byroni lendülettel és életnézetet tük- rözölök benne. Homunkulus. Goethe Faustjának vegyileg előállított emberéhez fűződik, onnan indul ki. De a retortából ki- került ember kora érettségével Faust nyak- kára nő, a ki újra vegyi kotyvasztás alá veszi és Homunkulus mint egy falusi is- koletanító fia kezdi meg pályáját, s ebben a modern ember topogatózásait gunyolja a költő, tulozva a kinövéseket. Iró, milliomos, kereskedő, végül laplatalános lesz hősünk- ből. — A journalistikáról különben epés hangon szól költőnk, e modern Juvenalis. A "gründolás," a bűrre-spekuláció, a meg- vásárolható nők (itt a nőiség egyetlen kép- viselője), a modern költőzet szintén erős vágásokat kapnak a költőtől. Nagy fantázia nyilatkozik képeiben, de tulágos egyoldalú- ság is; mert a mai irodalom nem áll csupán tehetségtelenségéből és arczátalanságból. Ho- munkulus megpróbálkozik a szociáliszmussal, meg a p-lesztinai Zsidóország helyreállításá- val is, de bele veszt, mit a költő szatírája pompásan megvilágít. Homunkulus felesap pesszimistának és a hartmanni világrob- bantás apostola lesz, ez sem kell a vi- lágunk. Ott bolyong tehát a magány- ban, feltalálja a kormányozható légkajót, melyen nyugtalanul bolyg legűrbén, míg jámbor gyermekei boldogok a földön. Csak a meglegedett, szerény lélek lehet boldog idelelen, felvalkudás és élvagy- miro sem vezet. A megoldás tehát majd- nem ugyanaz mint Madách "Ember tragé- diájá"-ban. A mily egyoldalú Hamerling szatírája, ép oly gazdag találó vonásokban; nagyszerű, bár torzított képet nyújt a jelen- ről és szép, erőteljes lendülettel verseiben goethei szellem leng. De az órák talányok megoldása ép oly kevésbé sikerült a költő- nek, mint az eddigi gondolkodások és köl- tőknek. Ránk nézve "Homunkulus" anny- ban érdekes még, hogy van benne rokon- onzás Madáchunkkal és főművével.

— A puszkák remeke. A francziák rend- kívül meg vannak elégedve a Lebel-puska- val, melylyel hadserejük tavaszkor már tel- jesen föl lesz fegyverezve s melynek titkát, ók legelőbb azt állítják, a külföldi kormá- nyok minden módon szerenők megkeríteni, de ez nem sikerül nekik. Egy franczia így dicsekszi el az új puszkáremekét. Az új fe- gyver fölénye különösen a hozzátartozó töl- ténnyben rejlik, mely előzőtől egy kaliberre, mint golyóra és löpőrra nézve különbözik. A golyó sajtot olma fehér féműből álló hü- vélyvel együtt nem nyom többet 15 grammal. A löpor, melynek titkát kifizkeszti Fran- czaország ellenségei hába igyekeznek, nem idéz elő erőszakos lökést, hatása fokozatos, a golyót messzebb és nagyobb erővel löki. Még annyi füstöt sem csinál, mint egy viaszgyufa, a fegyver rugását pedig megga- tolja. A golyó oly erővel bír, hogy 200 mé- terre 40 centiméter vastag löggyalpon könnyen áthatol. A fegyver pontosasága is rendkívül meglepett. Így a behívott tartalékosok 200 méterrel 75—80-szor ta- láltak 100 lövés közt, míg a parancsnokok nem számított több mint átlag 45—50-re. Jó lövők hasonló távolságra 100 lövés között legelőbb 90-szer találják. A katonák, hála az ismétli szerkesztetnek, harcokban tízszer fognak lövni, a nélkül, hogy újra kellene töltönnök. Harminczszor több lövényt fog-

nak maguknál viselni, mint azelőtt, de a töltények összes súlya az előbbivel szambon mégis 270 grammal könnyebb lesz.

— Harom krajczáros naplódj. Bécs városának így alkalmazzák is vannak. Még pedig négy jól megtermett és kipróbált macska. Nem afféle diszkrétai ók a város- nak, mint a berni medve, s római farkas vagy a vienezzei galambok; hanem komoly, megerített foglalkozás vár rájuk. A macskáknak a központi marhavásár ta- karmány-padlásán kell razzát tartani. Re- melik, hogy annyi prédára fognak ott ta- lálni, amennyi a macskák legelőbb kíváncsi- mainak is elegendő tehet. De a hivatalos macskákat csak nem lehet változó vadász- szerencsére bízni, tehát három krajczár napi "lényü"-ot vetettek ki számukra. A többi szerződési szabályok még ismeretlenek; de föltehető, hogy a városi macskák éven- kint bizonyos szabadságidőt és tíz évi szol- gálat után megfelelő nyugdíjat fognak é- lvezni.

— Rövid hírek. Floridában jelenleg a sárgaláz pusztít körülfelköl- l. Jacksonville-ban a tűzörész parancsot ka- pott, hogy napjában több órán át ágyuzzon a levegőbe. E meteorológiai megkesztettség által remélik a mikrobákat elűzni. — A p á r i s i v i l á g k i á l l i t á s e l h a l a s z t á s a j e m é t s z o b a k e r t ű f r a n c z i a m i n i s t e r t a n a c s a b a n. G o b l e t k ö z g y m i n i s t e r v e t e t t e f e l a k e r d é s t, m é g p e d i g k i f ö l d r ő l k a p t o t t i n t é s e k k ö v e r t e k e z b e n. A k i á l l i t á s t 1890-ben tartanák meg. — F e r d i n á n d b o l g a r f e j e d e l e m I c h i m a m b a m e n t a h a d g y a k o r l a t a s a z t á n t ö b b h e t r e V a r n a b a u t a z i k; o d a m e g y m é g e z o s z o n u j r a K l e m e n t i n a h e r c e g a s s z o n y i s. — A p á r i s i n a g y o p e r a e g y i k é n e k s e n d e, a m a g y a r s z a m a s z a n g y a n á n t e m l e g e t t e t, d e v o l t a k é p s z á s z S a r o l t a k. a, m e r g e t i v o t t, m e r t g y ö n g y ő é r z e l m e i a z o p e r a e g y é n e k s e n d é n n e m t a l á l t á k v i s z o n z á s a r a. I d e j e n é s z e r v e t t é k t e t t é t s m e g m e n t e t t é k.

Színház.

Arad, szept. 11.

— Egy szerződésnélküli kitudó prima- donna. A ma érkezett "Debreczeni Ellenör"- közli a debreczeni színház tagjainak név- sorát és abban P a j o r E m i l i á t u g y t i n t e t i t t l V a l e n t i n i g a z g a t o m i n t h o z z á s z e r z ö d d o t t j á g o t. E r r e a n e v e z e t t l a p a k ö v e t k e z ő m e g j e g y e z t e s z i:

"E névsorra nézve meg kell jegyeznünk, hogy azt több mint egy héttel ezelőtt küld- tette meg ide Valentin, mikor még P a j o r E m i l i á t t á r s u l t a t a g j a n a k t e k i n t h e t t e. U g y d e P a j o r E m i l i á t v e g l e g e s e l h a t a r o z á s á v a l M o s o n y i h o z, A d r a s z e r z ö d t. — Valentin még sem hagyja éne- kes primadonna nélkül a társulatot, amint- hogy azt a nélkül nem is hozhatja be Debreczenbe. Négy irányban is folytat al- kudozásokat elismert tehetségű énekesnők- kel s mindezeideig csak azért nem akart megállapodásra jutni, hogy el ne hamar- kodja ezen kényes és fontos kérdés meg- oldását. Hiszen nem tudhatni, milyen sze- renessé igazságot játszhatik a véletlen az igazgató kezére.

E sorokból tisztán ki lehet olvasni, hogy M a r g ó C z é l i a, a debreczeni színház kitudó primadonnája nem szerzö- dött az idei szezonra Debreczenbe, de egyáltalán azt sem olvastuk, hogy valahova szerződött volna.

— Minthogy pedig a fentebbi sorok sze- rint Valentin igazgató még most is prima- donnáért futkos, kérdjük M o s o n y i i g a z g a t o u r a t, v a j o n n e m l e h e t n e P a j o r E m i l i á t v a l a h o g y a V a l e n t i n i g a z g a t ó "kezdre játszani" s örvendetes kárpótlá- sul M a r g ó C z é l i á t s z e r z ö d t e t n i a z a r a d i s z i n h á z h o z?

Annyi tény, hogy a M a r g ó b á j o s j e l e n s e g e s f é n y e s t e h e t s e g e i m e g e r d e m e l n e k a f á r a d i á g o t s a z a r a d i s z i n h á z n a k e g y o l y a n o p e r e t t e - p r i m a d o n n á j a l e n n e, k i h a s o n l i t h a t l a n u l é s á l l a n d o n t u d n á a s z i n h á z b a v o n n i a k ö z ö n s e g e t.

Mit szól hozzá Mosonyi igazgató? Vagy talán késő az indítvány?

Szerkesztői üzenet.

F. P. (Arad). Ugrándozik mérgében az ípse. Nem is oszad nagyon rosz kedve lehetett. A Kelemen-ünnepéről kértelen volt a tudósítást egy más lapból megcsinálni s szerencsésen meg- csinálta a másik lap tudósításának hibáival együtt. A mi az előzőhöz való közlést illeti az ípse- nek, már egyszer megmondtuk előzőnk hogy nem illik látrának a lapra tártai érdekeit bántani, de legyen neki az ő kedve szerint. Mi tesztünk egy ajánlatot. Adjuk ki mind a ketten a t e n y l e g e s e l f o j t o t k n e v e r o z a t u g y a n a p o n. M i n e m f o j a t k s z e g y e l n i, h o g y m o s t a l á n m e g k e r e s z e b b e l f o j t o t k n a n, m e r t h i s z e n m a j d u t o l é r j e k s m e g c a k h a r m a d i k é r e j e l e n t ű k m e g. A m i e l f o j t o t k n e m e d d i g é v n e g y e d r ö l é v n e g y e d r e s a p o r d o t k. Ő a z o n b a n l e s z s z i v e s m e g j e l o l n i, h o g y k i k a p j á k a l a p o t f e l á r o n, m e r t n i — f á j d a l o m — n e m v a g y u n k a b b a n a h e l y z e t b e n, h o g y f e l á r o n i s a d h a s a k a l a p o t. — T e t e z i k l á t n i, h o g y i g y i s t u d a n k "p o l e m i z á l n i" h a k i v á n t á t n i.

Közzgazdaság.

— Az osztrák-magyar bank fötanácsa, mint Bécsből jelentik, hétfőn déliben tar- tott ülésében a kamatlábát félsszázalékkal felemelte. A váltóleásmítolás kamatlába- j a t h á t e z e n t u l 4 é s f é l s z á z a l é k, a l o m b a r k a m a t l á b p e d i g 5 é s f é l s z á z a l é k l e z s. A f ö t a n á c s é z i n t é r k e d e s e i t m á r n e h á n y n a p j a v á r t á k. A b a n k a d o m e n t e s b a n k j e g y l a r t a l é k j e 36 m i l l i o n a s z á l l o t t a l á: a h i t e l i g é - n y e k f o l y t o n n a g y o b b a k s a m i n t h o g y e l o r e - l á t h a t o l g a z i g é n y e k a l e g k ö z e l b b i k é t h o n a p n a n, h a a t a v a l y i a k n a k m e g f e l l e n e k,

50 millióra fognak emelkedni, a bank kény- tolen lesz az adókötelese tartálékhoz nyulni, mely után tudvalevőleg 5 százalék adó jár. Ennek ellensúlyozására történik a jelen ka- matlábelelés. Közöl őt érig tartott a most felemelt kamatláb uralma, miután hosszú ideig való fenállását rövid három hónapon át (1887. okt. 6-tól 1888. január 1-ig) fél- százalékos fölenelés szaktította félbe, mely nyolcz hónap előtt ismét megazúnt. Akkor- ban a felemelést az új bank-alapszabály életbeléptetése által fokozott igények teték szükségessé. De a januárban a pénzpiacra beállott javulás, a mind élenkább váló pénzösség és nyílt piac kamatlábának alá- szállása jogosulttá tették a statuaquo ante helyreállítását, mert a kamatlábának magas álláson való tartása csak ártott volna az üzletvilágnak. Most a kamatláb a nyílt piacon megint emelkedett, a pénzösség csökken s a bank az idén a támasztott igé- nyeket csak úgy lesz képes saját kára nél- kül kielégíteni, ha a nyújtott hitel árát klassé magasabbra teszi.

— Díjazás kiegészítése. A m. kir. államvasutak vonalán gyor- és teherárak, valamint élő állatok, hirtok és hullák szál- lítására nézve 1887. évi július hó 1-től ér- vényes helyi díjazások (II. rész) XI. fejeze- tében, mely a garm-berzenze-selmeczbat névi keskeny vágányu vasut díjazásá- tartalmazza: a 429 lapon a d) pont után a következő határozmány veendő fel: S o, m i n t k o n y h a s o, t e n g e r i k ö, l ö t t é s m a r h a s o, o s o d a s o (g l a u b e r a d) é s g y á r i s ó r a n e z v e a g a r a m - b e r z e n z e - s e l m e c z b a n y i v a s u t o n k o c a i é s l u v a r l e v e l e n k a n t l e g a l á b b 5000 k f e l a d á s a n á l s z A) o s z t á l y d i j t e t e l e i a l k a l m a z t a t n a k. E z e n h a t á r o z m á n y 1888. július hó 1-től érvényes. Bu- dapest, 1888. szeptember hó 10. Az igaz- gatólag.

— Menetjegy-iroda Kassán. A m. kir. államvasutak igazgatósága az utazó közön- ség kényelme érdekében K a s s á n v á r o s m e n e t j e g y - i r o d á t n y i l t o t m e g, h o l a m. kir. államvasutak vonalainak, valamint a oszlatkózó vasutaknak állomásaira szülő ugyanoly, menet- és menetérték jegyek vál- thatók, mint Kassá állomás személy pénztá- ránál, — ugyanott továbbá az utópodgyász felvétele is eszközölthetik. Ezen menetjegy- irodát azonskivül a körutazási jegyekre nézve új kiadó állomás: gyantán szerepel; ezen irodában tehát a körutazási jegyek kiállíttatni és kiszolgáltatni fognak. Az ezen irodában kiadó jegyek — melyek az ál- lomáson kiszolgáltatattak egy áruak — az illető vonat indulását megelőző 48 órával előbb is válthatók, de csakia azon vonat használatára jogosítanak, a melyre előzetes lebeljegyzésnek kívántatt. Budapest, 1888. szeptember hó 9-án. Az igazgatólag.

— Gabonázlet. (Budapest, szeptemb. 10.) B u z á t m a m e r s e k e l t e n k i n á l t á k, a k e r e s e l t g y e n g e v o l t, L a n y h a i r á n y z a t m e l l e t t e l k e t t m i n t e g y 35,000 m a z a s, n a g y o b b t e - t e l e k 6 k r r a l, e g y e s r a k a m á n y 10 k r r a l o l o s o b b á r a k o n.

E g y é b g a b o n a n e m l e k b e n e s e k l y i t l e t, v á l t o z a t l a n á r a k o n. E l a d a t o f: B u z a: (u j) T i s z a v i d é k i: 100 m m. 81 k. 7 frt 75 k, 100 métermázs 80.8 k. 7 frt 75 k, 100 m m. 80.2 k. 7 frt 75 k. 300 m m. 80.5 k. 7 frt 70 k, 100 m m. 80 k. 7 frt 60 k, 100 m m. 80 k. 7 frt 65 k, 100 m m. 80 k. 7 frt 70 k, 200 m m. 79.5 k. 7 frt 60 k, 100 m m. 70.5 k. 7 frt 65 k. r o n.

P e s t m e g y e i 100 m m. 81.3 k. 7 frt 75 k r a j c z á r, 100 m m. 80.3 k. 7 frt 70 k, 400 m m. 80 k. 7 frt 55 k, 200 m m. 80 k. 7 frt 55 k. 200 m m. 80 k. 7 frt 50 k r o n, 100 m m. 79.3 k. 7 frt 60 k, 100 m m. 80 k. 7 frt 55 k. 100 m m. 79.5 k. 7 frt, 65 k r a j c z á r.

F e h é r m e g y e i 500 m m. 80 k. 7 frt 77 k. 2100 k, 1000 m m. 79 k. 7 frt 70 k. 1300 m m. 78.5 k. 7 frt 57 k, k r a j c z á r.

H a r t a i 1600 m m. 79 k. 7 frt 75 k r a j c z á r.

K a l o c s a i 2800 m m. 78.8 k. 7 frt 67 k, 2200 m m. 78.5 k. 7 frt 65 k, 2200 m m. 78.3 k. 7 frt 62 k, k r.

Z e n t a i 3200 m m. 79 k. 7 frt 77 k.

B á c s k a i 500 m m. 78 k. 7 frt 60 k r o n, 100 m m. 78.5 k. 7 frt 55 k r o n.

B á n á t i 2900 m m. 79.5 k. 7 frt 75 k r o n.

B e c s i 4200 m m. 79 k. 7 frt 77 k r a j c z á r o n.

F e l s ő - t i s z a i: 400 m m. 80 k. 7 frt 55 k, 200 m m. 80.5 k. 7 frt 55 k, 100 m m. 80 k. 7 frt 50 k, 100 m m. 79 k. 7 frt 50 k. 400 m m. 79.8 k. 7 frt 50 k.

B i h a r i 400 m m. 79 k. 7 frt 55 k r a j c z á r.

R o z e (u j) 800 m m. 5 frt 60 k. 100 m m. 5 frt 80 k.

H a t á r i d ő z l e t. A h a t á r i d ő z l e t b e n a - i r á n y z a t k e z d e t b e n l a n y h a v o l t, u t o b b a z o n b a n j a r u l t. H a t á r i d ő k j e g y z e s e d é l i 12 ó r a k o r: B u z a t a v a s z r a 8.51—8.52 frton, b u z a ö s z r e 7.58—7.60 frton, T e n g e r i j u l i u s - a u g. — frton, t e n g e r i 1889. m á j u s - j u n i u s a 5.40—5.42 forinton. Z a b ö s z r e 5.52—5.50 frton, z a b t a v a s z r a 5.75—5.80 frton. K á p o s z t a r e p o z e a u g u s z t u s - s e p t e m b e r r e 14 k. — 14 k. forinton.

K ö t t e t t: B u z a t a v a s z r a 8.56—8.50—8.52—8.55 frton, ö s z r e 7.62—7.60—7.63 frton, u j t e n g e r i 1889. m á j u s - j u n i u s a 5.42—5.29, 5.44 frton, z a b ö s z r e 5.26 frton, z a b t a v a s z r a 5.83 frton.

H i v a t a l o s j e g y z e s e k: B u z a t a v a s z r a 8.55 p é n z, 8.57 á r u, b u z a ö s z r e 7.60 p é n z, 7.62 á r u. T e n g e r i j u n i u s a — p é n z — á r u, t e n g e r i a u g u s z t u s a — p é n z — á r u, t e n g e r i s e p t e m b e r — o k t o b e r r e — p é n z, — á r u, u j t e n g e r i 1889. m á j u s - j u n i u s a 5.42 p é n z, 5.44 á r u. Z a b t a v a s z r a 5.82 p é n z, 5.84 á r u, z a b ö s z r e 5.27 p é n z, 5.29 á r u, K á p o s z t a r e p o z e a u g u s z t u s - s e p t e m b e r r e 14 k. p é n z, 14 k. á r u.

H i v a t a l o s a n t e l m o n d a t o t t m a 20,000 m m a z s a b u z 3000 m m. t e n g e r i é s 500 m m. r e p e z e. f. h o 16-én l e n e d ő á t v é l r e.

— B o r k i á l l i t á s é s b o r v á s á r M i s k o l c z o n. A f o l y ó h o 22-én M i s k o l c z o n m e g n y i l ó b o r k i á l l i t á s é s b o r v á s á r i g e n j o l f o g s i k e r t

BUDAPESTI TŐZSDE.

Szeptember 8-án.

Pénz	Ár	Pénz	Ár	Pénz	Ár	Pénz	Ár
M. kir. arany. adóment. 48	101 90	102 20	Magy. orsz. bank részvény-társaság	—	—	383	384
" papírrészek adóment. 58	91 85	91 95	Osztrák hitelintézet	311	311 20	110	215
M. vasúti kő. 120 frt o. 6. (300	148 50	149 —	Osztr.-magyar bank	878	—	108	110
fo.) 58	148 50	149 —	I. magyar iparbank	153	820	452	457
M. v. kő. 120 frt egyes dbban	—	—	Pesti magy. keresk. bank	712	144	7325	525
M. 1869. kel. v. 4. kötv. (els.)	98 20	98 75	Bécsi bizt. társulat	199	714	452	455
M. 1878. kel. v. 4. kötv. (els.)	—	—	Bécsi élet- és jár. bizt. társ.	210	903	88	89
adóment. 58	114 50	115 50	Első magy. általános bizt. társ.	3050	3215	145	147
M. 1876. kel. aranyban (els.) adó-	—	—	Fonctere pesti bizt. társ.	70 25	075	69	72
ment. 58	120 —	130 —	Magyar-francia bizt. társ.	175	71	198	200
M. kir. nyereség-kölcsön 100 frt	120 50	130 —	Pannonia visszb. társ.	975	180	826	830
50 frt drbja	126 —	138 50	Coucordia malom	525	988	330	332
Tiszai és szegedi kölcsön 48	126 —	128 50	Első budapesti malom	1030	598	246	250
M. k. földm. kötvények 58	104 50	105 50	Erzsébet malom	242	244	675	—
" rad. 58	104 —	105 —	Hengermalom	525	580	444	448
M. k. földm. kötvények temesi 58	104 —	105 —	Luita malom	252	255	1070	1100
" rad. 58	104 50	105 50	Molnár és suttók malma	358	359	221	222
M. k. földm. kötvények horvátb-	104 —	—	Pannonia malom	755	760	59	60
orsz. 58	104 50	105 50	Viktoria malom	130	132	—	—
M. k. földm. kötvények erdélyi 58	104 50	105 —	"Adria" m. tengeri hajóz. részv. t.	175 50	176 50	100	101
" erdélyi jel. urb. vk.	—	—	Állóid-fiumei vasút 58	—	—	171	172
" (100 frt 58)	98 50	99 50	Bátaszék domb.-rakany vasút 58	—	—	152	154
Szabolcs-ménai vasút (100 frt) 58	100 —	100 50	Déli vasút 58	—	—	810	820
Pest. var. kölcsöne 1870. évből 68	159 50	107 —	Eszaki vasút 58	154 50	155 50	370	274
1871. évből 68	107 —	109 —	Erdélyi vasút 58	172 50	173 50	110	120
Budapesti fű. 1880. kölcsöne 68	100 75	101 50	Győr-sopron-ebenfurti vasút 58	—	—	104	106
Budapesti bankgyes. részvényt.	100 —	100 50	Kassa-oderbergi vasút 48	142	143	149	150
Magy. ált. hitelbank	281 —	281 50	Magyar galiziai vasút 38	180 50	181 50	—	—
Magy. jel. hitel. II. kib. in. elismv.	—	—	M. ny. v. (sz.-győr-grázi vasút 58	157 50	158	25	255
Magy. leas. s. pénzváltóbank	89 20	89 50	Osztrák áll.-vasút 58	232 50	233	102	103 50
			Pesti t. arcai vasút 58	—	—		
			Tisza vidéki vasút 58	—	—		
			Osztr. dunagőzhajózási társ. 58	—	—		

Bükk makk termés

bérbeadandó a pankotai uradalomhoz tartozó mintegy 600 kat. holdból álló tuczi erdőterületben.

A szóbeli árverés alulirt helyen f. évi szeptember hó 20-án délután 2 órákor tartatik meg.

Agrison. 1888. szeptember 9-én.

Az uradalmi erdőhivatal.

916 888. gazd. sz.

Arlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a esinház épületben Br. Simonyi Lajosnál által az északeleti sarok első emeletén bérelt 1 elsőszoba, 3 utcai szoba 1 eszékszoba, konyha és kamrából álló lakásnak és oldalon Szabolcs Józsefnek által bérelt VI. sz. bolt helyiségnek 1888 november 1-től teendő bérbeadása iránt folyó évi november hó 1-én d. e. 10 órákor árverést tart.

Az árverésben részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok leszártan a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be, a csak akkor vételnek figyelembe ha az árverés a bémompénz mellékelve van, a ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverés elbírálását ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek és a költségtérítés a gazdasági tanácsnoknál és árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1888. évi augusztus hó 25-én tartott üléséből.

Kiadta:

Varjasey Lajos,
aljegyző.

Hirdetmény.

Hajózási Szávon, Mitroviczán és Szabatz között a magy. kir. államvasutak hajóival.

A m. kir. államvasutak a Szávon, Mitroviczán és Szabatz között saját gőzhajóival naponkénti rendszerű, podgyász és áruforgalmat közvetítő közlekedést rendeztek be, mely intézkedés következtében ezen gőzhajó folyó évi július hó 17-től kezdve az alábbi menetrend szerint közlekedik és pedig:

Arad-Szabatzról Mitroviczára naponkénti reggel 8 órakor, Mitroviczáról Szabatzra délután 10 órakor, Szabatzról Aradra délután 3 órakor, Aradról Szabatzra délután 5 órakor.

Annél fogva a hajószállakozásban áll egy Mitroviczáról induló 2645. mint az odaérkező 2612. számú vonatokhoz.

A hajó rendes állomása Mitroviczán a Szávapart azon pontján van, hová a szávaparti vágány kivezet, 95781. C. II. szám.

Mitroviczai helyi utasok kényelmére azonban a hajó egy le-mint feltétele való utján Mitroviczán a város alatt is megáll, utasok és podgyász be- és kiszállítása céljából. Megjegyzendő, hogy legközelebb — a majdan közre teendő időtől fogva — a személy szállító vonatokat a mitroviczai vasúti állomásról közvetlen a Száva parti állomásig fogják kijárni.

A hajószállakozás vonatkozó személy podgyász és aradi szabások a m. kir. államvasutak díjszabási ügyosztályában megszereshetők, megjegyezvén, hogy saját állomásainkól Szabatzra, vagy onnan megfordított irányban feladára kerülő szállományok a vasúti és vízi díjteleknek összevonásával közvetlenül rovatoltatnak el. Az árú átvétele illetőleg kiadása Szabatzon azoda kirendelt hivatalos közegek által eszközöltek.

Végül megjegyezzük, hogy a hajóra szóló jegyek az utasok által a szabatz-mitroviczai irányra nézve szabati kirendeltségünkkel, a megfordított irányban pedig addig, míg Mitroviczán a szávaparti állomásunk megnyitattik, magán a hajón válthatók.

Budapest, 1888. augusztus hó 2-án.

Az igazgatóság.

Arverési hirdetményi kivonat.

A kijelölt kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Sikló község végrehajtónak Moga Mitrú végrehajtást szennvedő elleni 63 frt 79 kr. tökéskövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a kijelölt kir. járásbíróhoz tartozó levő Aradmegyében fekvő Sikló 331 sz. tjkvben A. I. 1. 2. alatt felvett beltelek házról álló ingatlanra az árverést 400 forinttal eszennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1888. évi szeptember hó 28-ik napján d. e. 10 órákor Sikló községében megartandó nyilvános árverésen megállapított kikiáltási áron alól is eladatul fognak.

Arverési szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 40 forintot készpénzben, vagy az 1881. LX. törvények 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. szám a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírral a kikiáltott kezéhez letenni, avagy, az 1881 LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályozott elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Kijelölő, 1888. évi július hó 15-ikén.

A kijelölt kir. járásbíró, mint tkvi hatóság.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak összes állomázaiban a hirdetés kifüggesztési, valamint a könyv- és hírlapelárutási jognak, 1889 évi január hó 1-től számított három évre bérbeadására, ezennel nyilvános pályázat nyitattik.

Felhívtnak a vállalkozni szándákozók, hogy 50 kros bélyeggel ellátott és jól lepecsételt ajánlataikat ezen czimuel; „Ajánlat az 3344 §-ban lez. 1888 év október hó 10-én d. e. 12 óráig a m. kir. államvasutak forgalmi szakosztályánál (Andrássy-ut. 75. sz.) áradják, vagy postán megküldjék.

Bánatpénzül az ajánlott évi bérösszeg 5 százaléka készpénzben, vagó állami leétekre alkalmas értékpapírokkal, legkésőbb október hó 9-án déli 12 óráig a m. kir. államvasutak budapesti főpénztáránál letendő. — Az ajánlatban enne megtörténte megemlítendő, de a letétjegy nem csatolandó.

A későbbben beérkező vagy bánatpénz nélküli ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

A bérleti feltételek a pályázati határidőig, naponként a hivatalos órák alatt, formalmi szakosztálynál megtekinhetők esetleg kívánatra posta útján megküldetnek.

Csak magyar nyelven irt ajánlatok ogadtatnak el.

Budapest, 1888 augusztus 30.

Az igazgatóság.

Hirdetmény.

Kovaszincz hegyközsége folyó hó 13-án déli 8 órákor a község házában a szűret meghatározása tárgyában rendes közgyűlést tart.

Mire a t. szőlőbirtokosság ezennel meghívatik.

Kovaszincz, 1888. szeptember 9-én.

Neszy János

hegykapitány.

Nyomata és kiadja az Urad.

Egy pár erdélyi pokrócz frt 4.10.

Ürményi Tóbiás

ARAD, főter 25-ik szám. pénzügyi palotával szemben.

Ujonn berendezett

ÁGYNEMŰ-ÜZLET.

Paplan: selyem-atlasz, atlasz-casimir, casimir.
Madrac: lószőr, tehénzőr, afrikai tengerifü.
Függöny és garnitúra: juta, gablon, plús.
Szőnyegek: futó, terem, minden faj és árban.
Pokrócz: erdélyi, angol és plús takarók.
Tollak: kül- és belföldi, fosztott és fosztatlan.
Lószőr: I, II, III.

Fésű gyári raktár.

Egy egész ágyberendezés 21 frt.

1 lesteppelt szalmazsák,
1 tengerifü-madrac,
1 keil párna tengeri füvel,
1 párna tollal,
1 perka vagy Ruge-paplan,
2 lepedő vászonból,
2 paplan-lepedő schifon,
2 párna áthuzó schifon.

Egy darab pokrócz Bordürrel frt.135

Hirdetmény.

A nagyváradi 1 sz. püspökségi uradalom tulajdonát képező a Szalouta-tenkei országot mellett N.-Szalontától alig 3 klmr. távolságra fekvő ugynevezett Nagy Patai erdő 779 k. hold területűen található fatömeg a területnek mezőgazdasági művelés alá vétele céljából eladatul hatóságilag engedélyeztetvén az ott található összes fatömeg melynek mintegy 93 — 95 százaléka tölgy, zárt ajánlati árverés útján 1888. évi Szeptember hó 25 eladatul.

Venni szándékozók 12,900 frt. készpénz vagy árfolyam stóbit számított óvadékképes értékpapírokkal ellátott ajánlatokat az árverési nap délelőtt 10 óráig N.-Váradon az uradalom központi kezelő hivatalánál nyújthatók be, mely határidőn túl el nem fogadtatnak.

Az ajánlatok beérkezése sorrendjében nyilvánosan fognak felbontást.

A részletes árverési feltételek az udvardalmi Igazgatóságnál Budapesten zerge utca 4. szám Nagy-Váradon a központi kezelő, vagy az, erdőhivatalnál bármikor megtekinthetők, vagy megkezezésre az uradalmi erdőhivataltól megszerezhetők.

Nagy-Váradon 1888 évi Szeptember hó 8-án

Urad. jósz. zálogigazgatóság.

Aradale könyvnyomda Aradon.

879—88. szám.

Arverési hirdetményi kivonat.

Az aradi kir. tszék mint tkvi hatóság közhírré teszi, miszerint a magy. kir. kincstár végrehajtónak Kempf Mihály és neje szül. Maros Katalin, végrehajtást szennvedő elleni 213 frt 76 kr. járuléka iránti végrehajtási ügyében az aradi kir. tszék területén levő Szt. Mártonban fekvő a szent mártoni 481 sz. tjkvben A. I. 8. 9. alatt felvett 23 számú beltelek ház, szántó és legelőföld, egy 7 frt. 16¹/₂ kr. díszma-váltságdíj összeggel terhelt szőlőföld álló ingatlanára az árverést 690 frt eszennel megállapított kikiáltási árban elrendelte. és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1888. évi szeptember hó 28-ik napján délelőtt 10 órákor Arad községében megartandó nyilvános árverésen megállapított kikiáltási áron alól is eladatul fog.

Arverési szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 69 forintot készpénzben, vagy az 1881. LX. törvények 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. szám a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírokkal a kikiáltott kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályozott elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Aradon, 1888. évi július hó 9-napján.

Az aradi kir. tszék mint tkhatóság